

**Posudek oponenta na disertační práci Mgr. Kláry Verzichové *Starověká teologie
Samaritánů: specifická funkce interpolací, duplikací a dalších textových změn
v Samaritánském pentateuchu***

Mgr. Klára Verzichová ve své disertační práci přistoupila velice zodpovědně k tématu v českém jazykovém prostoru poněkud opomíjenému, přesto však interesantnímu a důležitému. Ponejprv uvádí čtenáře do problematiky [obecné pojednání o Samaritánech, jejich náboženství a písemnictví (zvláště Samaritánského pentateuchu), jakož i kapitola týkající se dějin bádání]; načež se věnuje nesmírně detailní a precizní analýze různých textových verzí Desatera – jak v knize Exodus, tak v Deuteronomiu [znění samaritánské srovnává se zněním židovské Tóry (respektive s masoretskou tradicí), Kumránskými texty a dalšími příbuznými texty].

Na poli moderní biblistiky si počíná fundovaně a metodicky. Zvláště je třeba zmínit její jazykovou vybavenost (konkrétně hluboké znalosti hebrejštiny).

Sama autorka říká, že se snaží o jakousi biografii Desatera, rekonstrukci pravděpodobného textového vývoje samaritánského Desatera (viz s. 7). Proto usiluje o průhled do časů, kdy text Tóry ještě nebyl zcela fixní. Její disertační práce (která je kromobyčejně poctivá, minuciózní a vědecky na výši) tedy může potenciálnímu čtenáři nabídnout nové perspektivy na vývoj různých tradic a názorových proudů spjatých s vyznáváním Hospodina.

Jedná se o vyzrálý a kultivovaný počín, jehož vyznění je pozitivní.

Mé dotazy a výtky se tudíž týkají pouze drobných nedostatků a opomenutí.

- 1) Proč je ve většině práce použit přepis hebrejštiny obvyklý v anglosaských zemích? Tato volba působí poněkud rušivě.
- 2) Proč je při analýze různých textových verzí druhého přikázání (s. 104, 111, 116, 125 aj.) hebrejské sousloví *al panaj* soustavně překládáno jako „před tvou tvář“ atp., a nikoliv „před mou tvář“, tzn. „přede mnou“, „kromě mne“ atp.?
- 3) Je škoda, že osobnost a působení samaritánského velekněze zvaného Baba raba (zmíněného na s. 24 a 33) není přiblížena alespoň v poznámce.

- 4) V kapitole věnované samaritánskému písemnictví měla být uvedena též modlitební kniha Defter.
- 5) Větší pozornost zaslouží též několikrát zmíněný traktát Memar Marke.
- 6) Autorka se poměrně obsírně zaobírá problematikou textů kumránských *tfilin* a *mezuzot*, bylo by tedy vhodné, aby uvedla základní informace ohledně případných rozdílů mezi židovskými a samaritánskými *tfilin* a *mezuzot* (např. jejich hmotná podoba a praxe jejich pokládání).
- 7) Obecně se domnívám, že práce by byla daleko čtivější, kdyby ji autorka vsadila do širšího religionistického kontextu [tzn. především více informací o náboženské praxi *šomronim* (včetně samaritánské halachy)].

Přes výše uvedené výtky parciální povahy považuji disertační práci Mgr. Kláry Verzichové ***Starověká teologie Samaritánů: specifická funkce interpolací, duplikací a dalších textových změn v Samaritánském pentateuchu*** za originální, velmi kvalitní a přínosnou, svědčící o odbornosti autorky a vyhovující požadavkům kladeným na doktorskou disertační práci.

V Praze, 7. srpna 2018

doc. ThDr. Markéta Holubová, Th.D.

HTF UK v Praze